

1.Ψήφισμα CM / Res (2008) 3, «Σχετικά με τους κανόνες που διέπουν το Βραβείο Τοπίου του Συμβουλίου της Ευρώπης»

(Υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Υπουργών στις 20 Φεβρουαρίου 2008 κατά τη 1018^η συνεδρίαση των Αντιπροσώπων Υπουργών)

Η Επιτροπή Υπουργών,

Υπενθυμίζοντας ότι το άρθρο 11 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για το Τοπίο (ETS No 176)¹ (εφεξής "η Σύμβαση"), που εγκρίθηκε από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης στις 19 Ιουλίου 2000 και άνοιξε προς υπογραφή στη Φλωρεντία στις 20 Οκτωβρίου 2000, θεσπίζει το Βραβείο Τοπίου του Συμβουλίου της Ευρώπης (στο εξής "το βραβείο")

Λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο αυτό προβλέπει ότι η Επιτροπή Υπουργών καθορίζει και δημοσιεύει τα κριτήρια για την απονομή του βραβείου, τη θέσπιση των σχετικών κανόνων και τη χορήγηση του βραβείου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι σκοπός του βραβείου είναι να επιβραβεύει υποδειγματικές πρακτικές πρωτοβουλίες για την επίτευξη στόχων ποιότητας τοπίου στα εδάφη των συμβαλλομένων μερών της Σύμβασης (στο εξής "τα Μέρη")

Θεωρώντας ότι το βραβείο είναι σύμφωνο με το έργο του Συμβουλίου της Ευρώπης υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και της αειφόρου ανάπτυξης και ότι προάγει την εδαφική διάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας αναγνωρίζοντας τη σημαντικότητα των μέτρων που λαμβάνονται για τη βελτίωση των χαρακτηριστικών τοπίου των συνθηκών διαβίωσης των ανθρώπων

Έχοντας πεισθεί ότι το βραβείο προτίθεται να αυξήσει την ευαισθητοποίηση της κοινωνίας των πολιτών σχετικά με την αξία των τοπίων, τον ρόλο τους και τις μεταβολές τους

Αποφασίζει τα ακόλουθα:

- I. Οι κανόνες που διέπουν το Βραβείο Τοπίου του Συμβουλίου της Ευρώπης υιοθετούνται όπως ορίζεται στο προσάρτημα του παρόντος ψηφίσματος.
- II. Τα κριτήρια για την απονομή του Βραβείου Τοπίου του Συμβουλίου της Ευρώπης προσαρτώνται στους παρόντες κανόνες.
- III. Τα συμβαλλόμενα Μέρη καλούνται να μεταφράσουν στην εθνική τους γλώσσα και να προωθήσουν τους κανόνες που διέπουν το Βραβείο Τοπίου του Συμβουλίου της Ευρώπης. Καλούνται επίσης να ενθαρρύνουν την κάλυψη του βραβείου από τα μέσα ενημέρωσης με στόχο την αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού ως προς τη σημαντικότητα των τοπίων.

Κανόνες που διέπουν το Βραβείο Τοπίου του Συμβουλίου της Ευρώπης

Άρθρο 1 - Στόχος

α. Το βραβείο είναι μια τιμητική διάκριση που αναγνωρίζει μια πολιτική ή μέτρα που εφαρμόζονται από τις τοπικές ή περιφερειακές αρχές ή τις ενώσεις τους ή μια ιδιαίτερα σημαντική συμβολή μη κυβερνητικών οργανώσεων στη βιώσιμη προστασία, διαχείριση και/ή σχεδιασμό τοπίων. Έχει τη μορφή διπλώματος. Μπορεί επίσης να απονεμηθούν ειδικές μνείες.

¹ European Treaty Series - No. 176

β. Το βραβείο επιβραβεύει μια διαδικασία εφαρμογής της Σύμβασης σε εθνικό ή διακρατικό επίπεδο η οποία καταλήγει σε ένα αποτελεσματικό, μετρήσιμο επίτευγμα.

γ. Το βραβείο συμβάλλει επίσης στην ευαισθητοποίηση των πολιτών ως προς τη σημαντικότητα των τοπίων για την ανθρώπινη ανάπτυξη, την εδραίωση της ευρωπαϊκής ταυτότητας και την ευημερία των ατόμων και της κοινωνίας στο σύνολό της. Ενθαρρύνει τη συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με τις πολιτικές τοπίου.

Άρθρο 2 - Προσόντα υποψηφίων

Σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 1 της Σύμβασης, υποψήφιοι για το Βραβείο μπορούν να είναι: οι τοπικές ή περιφερειακές αρχές και οι ενώσεις τους που έχουν καθιερώσει, ως μέρος πολιτικής τοπίου ενός Μέρους της παρούσας σύμβασης, μία πολιτική ή μέτρα για να προστατεύουν, διαχειρίζονται και / ή σχεδιάζουν το τοπίο τους, τα οποία έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικά σε μακροχρόνια βάση και ως εκ τούτου μπορούν να χρησιμεύουν ως παράδειγμα για άλλες τοπικές αρχές στην Ευρώπη. Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις που έχουν συνεισφέρει με ιδιαίτερα αξιοσημείωτο τρόπο στην προστασία του τοπίου, στη διαχείριση ή στον σχεδιασμό μπορούν επίσης να είναι υποψήφιοι.

Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του προαναφερθέντος άρθρου, οι διασυνοριακές τοπικές ή περιφερειακές αρχές και οι ενώσεις των ενδιαφερομένων τοπικών και περιφερειακών αρχών μπορούν να θέτουν υποψηφιότητα υπό την προϋπόθεση ότι θα διαχειρίζονται από κοινού το εν λόγω τοπίο.

Άρθρο 3 - Διαδικασία

Η διαδικασία αποτελείται από τρία στάδια:

Στάδιο 1 - Υποβολή υποψηφιοτήτων

Κάθε Μέρος μπορεί να υποβάλει μία υποψηφιότητα στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η υποψηφιότητα μπορεί να είναι αποτέλεσμα διαγωνισμού που διεξάγεται από κάθε Μέρος λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια απονομής του βραβείου που επισυνάπτονται στους παρόντες κανόνες.

Ο φάκελος της αίτησης, σε μία από τις επίσημες γλώσσες του Συμβουλίου της Ευρώπης (Γαλλικά ή Αγγλικά), περιλαμβάνει:

- παρουσίαση της υποψηφιότητας (όχι περισσότερο από τρεις σελίδες) ·
- την περιγραφή ενός ολοκληρωμένου έργου για την προστασία, τη διαχείριση και/ή τον σχεδιασμό ενός τοπίου, του οποίου έχει αποδειχθεί η διαρκής αποτελεσματικότητα και το οποίο μπορεί να χρησιμεύσει ως παράδειγμα. Θα γίνεται αναφορά στη σχετική διάταξη της Σύμβασης.

Η περιγραφή θα έχει τη μορφή εγγράφου, 20 περίπου σελίδων, συνοδευόμενου από ψηφιακό αντίγραφο σε μορφή PDF σε CD-ROM και ψηφιακές εικόνες. Το αρχείο μπορεί επίσης να περιλαμβάνει μια παρουσίαση βίντεο διάρκειας πέντε λεπτών περίπου. Τα υποβαλλόμενα στοιχεία δεν πρέπει να προστατεύονται από πνευματικά δικαιώματα ως προς τη χρήση τους από το Συμβούλιο της Ευρώπης σε ανακοινώσεις που αποσκοπούν στην προώθηση του βραβείου ή σε άλλες δημοσιεύσεις ή δραστηριότητες που σχετίζονται με τη Σύμβαση. Το Συμβούλιο της Ευρώπης δεσμεύεται να αναφέρει τα ονόματα των δημιουργών.

Αρχεία που είναι ελλιπή ή δεν συμμορφώνονται με τους κανόνες δεν θα ληφθούν υπόψη.

Το βραβείο απονέμεται καταρχήν κάθε δύο χρόνια. Οι φάκελοι με τις υποψηφιότητες πρέπει να υποβάλλονται στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρώπης έως τις 31 Δεκεμβρίου του προηγούμενου της απονομής έτους.

Στάδιο 2 - Εξέταση των υποψηφιοτήτων

Μια διεθνής κριτική επιτροπή που έχει συσταθεί ως υποστηρικτικό σώμα των επιτροπών εμπειρογνομόνων που αναφέρονται στο άρθρο 10 της Σύμβασης² θα αποφασίσει εάν οι υποψηφιότητες είναι αποδεκτές. Η κριτική επιτροπή αποτελείται από:

- ένα μέλος από κάθε μία εκ των επιτροπών εμπειρογνομόνων επιφορτισμένων με την παρακολούθηση της σύμβασης και διοριζόμενων από τις εν λόγω επιτροπές,
- ένα μέλος της Συνέλευσης των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης που διορίζεται από τη Συνέλευση,
- έναν εκπρόσωπο μιας διεθνούς μη κυβερνητικής οργάνωσης, που διορίζεται από το Γενικό Γραμματέα κατόπιν προτάσεως της Ένωσης των Διεθνών μη κυβερνητικών οργανώσεων (INGOs) που συμμετέχουν στο Συμβούλιο της Ευρώπης,
- τρεις εξέχοντες ειδικούς στο τοπίο που ορίζονται από τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Η κριτική επιτροπή διορίζει έναν πρόεδρο.

Η κριτική επιτροπή προτείνει τον νικητή μεταξύ των υποψηφίων που έγιναν δεκτοί.

Οι προτάσεις της κριτικής επιτροπής λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία για τους δύο πρώτους γύρους ψηφοφορίας και με σχετική πλειοψηφία για τον επόμενο γύρο, με βάση τα κριτήρια που παρατίθενται στο προσάρτημα των παρόντων κανόνων, και αναφέρονται οι λόγοι της επιλογής. Σε περίπτωση ισοψηφίας, η ψήφος του προέδρου της κριτικής επιτροπής είναι καθοριστική.

Η αιτιολογία της επιλογής παρατίθεται αναλυτικά.

Η κριτική επιτροπή μπορεί να προτείνει την απονομή μιας ή περισσότερων ειδικών μνείων.

Οι επιτροπές εμπειρογνομόνων που αναφέρονται στο άρθρο 10 της Σύμβασης εξετάζουν τις προτάσεις της κριτικής επιτροπής και διαβιβάζουν τις προτάσεις που περιλαμβάνουν τον νικητή και, όπου χρειάζεται, ειδικές μνείες, στην Επιτροπή Υπουργών.

Στάδιο 3 - Χορήγηση και απονομή του βραβείου και των ειδικών μνείων

Υπό το πρίσμα των προτάσεων των επιτροπών εμπειρογνομόνων που αναφέρονται στο άρθρο 10 της σύμβασης³, η Επιτροπή Υπουργών χορηγεί το βραβείο και τυχόν ειδικές μνείες.

Το βραβείο και οι ειδικές μνείες απονέμονται από τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης ή τον αναπληρωτή του σε δημόσια τελετή.

² Στις 30 Ιανουαρίου 2008, Η Επιτροπή Υπουργών αποφάσισε να αποδώσει την αρμοδιότητα στη Συντονιστική Επιτροπή Πολιτιστικής Κληρονομιάς και Τοπίου (Steering Committee for Cultural Heritage and Landscape (CDPATER)).

³ Βλέπε υποσημείωση 1.

Προσάρτημα στους κανόνες

Κριτήρια για την απονομή του Βραβείου Τοπίου του Συμβουλίου της Ευρώπης

Κριτήριο 1 - Βιώσιμη εδαφική ανάπτυξη

Τα ολοκληρωμένα σχέδια που υποβάλλονται πρέπει να δίνουν απτή μορφή στην προστασία, διαχείριση και/ή σχεδιασμό τοπίων. Αυτό σημαίνει ότι τα σχέδια πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί και να είναι ανοιχτά στο κοινό τουλάχιστον τρία χρόνια πριν την υποβολή υποψηφιοτήτων.

Πρέπει επίσης:

- να αποτελούν μέρος μιας πολιτικής βιώσιμης ανάπτυξης και να είναι σε αρμονία με την χωρική οργάνωση της συγκεκριμένης περιοχής
- να αποδεικνύουν την περιβαλλοντική, κοινωνική, οικονομική, πολιτιστική και αισθητική τους βιωσιμότητα
- να αντιμετωπίζουν ή να αποκαθιστούν ενδεχόμενες βλάβες στις δομές του τοπίου
- να συμβάλλουν στην ενίσχυση και εμπλουτισμό του τοπίου και στην ανάπτυξη νέων ποιοτήτων.

Κριτήριο 2 - Υποδειγματική αξία

Η εφαρμογή της πολιτικής ή τα μέτρα που συνέβαλαν στη βελτίωση της προστασίας, της διαχείρισης και/ή του σχεδιασμού των σχετικών τοπίων, πρέπει να αποτελούν παράδειγμα ορθής πρακτικής έτσι ώστε να μπορούν να υιοθετηθούν και από άλλους ενδιαφερόμενους.

Κριτήριο 3 - Συμμετοχή του κοινού

Η πολιτική ή τα μέτρα που εφαρμόζονται για την προστασία, τη διαχείριση και / ή τον σχεδιασμό των σχετικών τοπίων πρέπει να περιλαμβάνουν την ενεργό συμμετοχή του κοινού, των δημόσιων, τοπικών και περιφερειακών αρχών και άλλων παραγόντων και να αντικατοπτρίζουν με σαφήνεια τους στόχους ποιότητας του τοπίου.

Το κοινό πρέπει να μπορεί να συμμετέχει ταυτόχρονα με δύο τρόπους:

- μέσω διαλόγου και ανταλλαγών μεταξύ των μελών της κοινωνίας (π.χ. δημόσιες συνεδριάσεις, συζητήσεις, διαδικασίες συμμετοχής και διαβουλεύσεις)
- μέσω διαδικασιών συμμετοχής του κοινού και εμπλοκής σε πολιτικές τοπίου που εφαρμόζονται από εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές.

Κριτήριο 4 - Ευαισθητοποίηση

Το άρθρο 6Α της Σύμβασης προβλέπει ότι "κάθε Μέρος αναλαμβάνει να αυξήσει την ευαισθητοποίηση μεταξύ της κοινωνίας των πολιτών, των ιδιωτικών οργανισμών και των δημόσιων αρχών σχετικά με την αξία των τοπίων, τον ρόλο τους και τις μεταβολές σε αυτά". Θα αξιολογηθούν οι ενέργειες που θα αναληφθούν στο πλαίσιο του ολοκληρωμένου σχεδίου.